

ครั่ง

ชื่อไทย : ครั่ง

ชื่อสามัญชื่ออังกฤษ : Lac

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Laccifer lacca* (Kerr)

โดย น.ส. รุ่งอรุณ ชื่นสุดใจ

นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ

โทรศัพท์ 0 2940 6102

★ : พื้นที่ที่เลี้ยงครั่งมาก
ที่มา : 1.กรมศุลกากร,

2. ศูนย์ปฏิบัติการกรมส่งเสริมการเกษตร(ฝั่ง)
3. สำนักงานเกษตรจังหวัดลำปาง

สถิติการผลิต

	ปี 57	ปี 58	ปี 59
จำนวนเกษตรกร(ราย)	5,420	7,153	7,420
จำนวนต้นไม้เลี้ยงครั้ง(ต้น)	200,960	200,420	201,280
ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ปี)	50		
ผลผลิตรวม (ตัน)	10,021		
วัตถุดิบ - ใช้ภายในประเทศ	20 %		
- ส่งออก	80 %		

ต้นทุน / ผลตอบแทน

ต้นทุน	850 บาท/ตัน
- ค่าพันธุ์	500 บาท
- ค่าวัสดุอุปกรณ์	30 บาท
- ค่าแรงงาน	300 บาท
ผลตอบแทน (บาท/ตัน)	
- ครั่งดิบ	2,000 – 2,500 บาท/ตัน/ปี

ภาคเหนือ ได้แก่ จังหวัดลำปาง พะเยา แพร่ ตาก
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ จังหวัดอุดรธานี ขอนแก่น สกลนคร นครพนม หนองบัวลำภู ร้อยเอ็ด อุบลราชธานี นครราชสีมา มุกดาหาร อำนาจเจริญ มหาสารคาม และจังหวัดกาฬสินธุ์
จังหวัดที่เลี้ยงมาก : จังหวัดลำปาง 6,773ราย 133,145 ต้น

ฤดูกาลผลิต (ร้อยละที่ออกสู่ตลาด)

ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	40	60

Crop requirement (สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมในการผลิต)

- การเตรียมพันธุ์ไม้ที่เลี้ยงให้ เจริญเติบโต มีความแข็งแรงและสมบูรณ์ มีเรือนยอดแผ่กว้างโปร่ง มีอากาศถ่ายเทดี
- การเตรียมพันธุ์ครั่งที่จะปล่อยต้องเป็นพันธุ์ครั่งที่ดี มีความสมบูรณ์และแก่จัดพร้อมที่จะปล่อย
- ปล่อยครั่งให้เหมาะสมกับเวลาที่ครั่งออกตัวไปขยายพันธุ์ ต้นไม้ที่เลี้ยงครั่งต้องตัดแต่งให้ได้ กิ่งที่เหมาะสม
- การป้องกันและกำจัดศัตรูของไม้เลี้ยงครั่ง และพันธุ์ครั่ง
- การเก็บพันธุ์ครั่งตามฤดูกาล และเก็บอย่างถูกวิธี
- การฝังลมของครั่งดิบ แยกการปนเปื้อนจากเศษวัสดุต่างๆและการเก็บรักษาครั่งดิบ
- อย่าสูบบุหรี่หรือฉีดสารฆ่าแมลงใกล้บริเวณที่เลี้ยงครั่ง

ราคาขายที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยทั่วประเทศ (บาท/กิโลกรัม)

ปี	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
2557	-	-	-	-	100	-	-	-	-	-	100-150	100-150
2558	-	-	-	-	60-75	-	-	-	-	-	60-75	60-75
2559					50-60						50-60	50-60

ส่งออก		ข้อได้เปรียบเสียเปรียบสินค้าไทย		นำเข้า			
ปี	ตัน	ล้านบาท	ได้เปรียบ	เสียเปรียบ	ปี	ตัน	ล้านบาท
57	83.40	8.70	เป็นประเทศผู้ผลิตครั้งเป็นอันดับ 1 ของโลก		57	278.34	1.66
58	3,023.02	463.65			58	5.02	1.66
59	700.00	79.85	สภาพภูมิอากาศที่แปรปรวนมีผลกระทบต่อ การเจริญเติบโตของครั่งและผลผลิตของครั่ง		59	172.51	19.43
ประเทศคู่ค้าของไทย ร้อยละการส่งออก (ล้านตัน) ร้อยละ			ประเทศผู้ผลิตสำคัญ		ประเทศผู้นำเข้าสำคัญของโลก		
อินเดีย	276.00	21.00	อินเดีย	ไทย จีน ลาว	ฝรั่งเศสและอินเดีย		
ญี่ปุ่น	249.00	9.00					
สหรัฐอเมริกา	111.60	12.74					
จีน	40.00	3.56					
อื่นๆ เช่น แคนาดา ซาอุดีอาระเบีย							
มอริออคโค	23.49	2.48					

ศักยภาพ/จุดเด่น	ปัญหา/ข้อจำกัด	แนวทางพัฒนา/แก้ไข
<p>ผลผลิต</p> <p>ครั้งเป็นแมลงเศรษฐกิจที่มีการเลี้ยงเป็นอาชีพในพื้นที่เขตภาคเหนือและตะวันออกเฉียงเหนือ มีสารเหนียวสีเหลืองที่แมลงครั้งขับถ่ายออกมาเป็นยางหรือชันชนิดหนึ่งเมื่อถูกอากาศจะแข็งตัวกลายเป็นสีน้ำตาล หุ้มรอบกิ่งไม้ที่แมลงครั้งอาศัยอยู่ มีต้นไม้หลายชนิดสามารถเลี้ยงครั้งได้ เช่น ก้ามปู (จําอา) บันแถ สะแกนา มะแฮะนงและพุทรา เป็นต้น</p> <p>ปัจจุบัน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครั้งเลี้ยงง่ายปล่อยครั้งเดียวสามารถเก็บพันธุ์ครั้งเป็นพันธุ์ได้ และเป็นอาชีพเสริมรายได้ 2. ครั้งสามารถนำไปทำผลิตภัณฑ์ได้หลายชนิด ตลาดมีความต้องการ เช่นเคลือบผิวอาหาร และยา เคลือบผิวผลไม้ สีสีย้อมผ้า ยาขัด รองเท้า อุปกรณ์ไฟฟ้า ใช้เคลือบผิวผลิตภัณฑ์ไม้ ใช้รักษาโรคโลหิตจาง ฯลฯ 	<p>ผลผลิต</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ปริมาณต้นไม้เลี้ยงครั้งลดลง โดยมากจะเลี้ยงครั้งบนต้นก้ามปู ปัจจุบันไปใช้ทำเฟอร์นิเจอร์ 2. ครั้งอาจเป็นศัตรูพืช เช่น ไม้ผลข้างเคียง (มะขามเทศ) น้อยหน่า ลำไย เป็นต้น) 3. การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศส่งผลกระทบต่ออัตราการรอดของครั้ง ปริมาณผลผลิตของครั้ง และทำให้ขาดแคลนพันธุ์ครั้ง <p>การแปรรูป</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. คุณภาพของครั้งดิบมีสิ่งเจือปนมาก ส่งผลให้ราคาปรับขึ้นจากโรงงานลดลง <p>การตลาด</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ราคาครั้งมีความผันผวนขึ้นลงไม่แน่นอน ราคาขึ้นอยู่กับราคาส่งออกครั้งเม็ดเป็นส่วนใหญ่ 	<p>ผลผลิต</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ส่งเสริมการปลูกไม้เลี้ยงครั้ง ตามหัวไร่ปลายนา สำหรับเกษตรกรรายย่อย และการปลูกเป็นแปลงสำหรับเกษตรกรที่มีพื้นที่ 2. ส่งเสริมและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเลี้ยงครั้งให้เป็นพื้นที่เฉพาะในเขตที่สามารถเลี้ยงได้ ห่างไกลกับพื้นที่เศรษฐกิจอื่น และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การเลี้ยงครั้งให้เป็นที่รู้จัก 3. ส่งเสริมการทำวิจัยพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตและการแปรรูปครั้งอย่างครบวงจร <p>การแปรรูป</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. พัฒนาแนวทางส่งเสริมให้มีศูนย์ผลิตและขยายพันธุ์ครั้งอย่างต่อเนื่อง คัดผลผลิตครั้งที่มีคุณภาพเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร <p>การตลาด</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ส่งเสริมการรวมกลุ่ม การเชื่อมโยงเครือข่ายการผลิตการตลาด เพื่อสร้างอำนาจการผลิตการตลาดทั้งภาครัฐและเอกชน 2. การเลี้ยงครั้งที่เหมาะสมเพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพจัดตั้งศูนย์เรียนรู้การเลี้ยงครั้ง โดยสำนักงานเกษตรอำเภอ/ตำบลร่วมกับกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงครั้งร่วมกับศูนย์ (ผึ้ง)